

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndob/7/2025
Identifikačné číslo spisu:	6124401090
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124401090.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Mederovej a členiek senátu JUDr. Lenky Praženkovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu A3 Soft s.r.o., so sídlom Továrenská 98/4, 020 01 Púchov, IČO: 36 337 960, zast. advokátom JUDr. Jánom Šoltésom, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 37 927 795 proti žalovanému Peter Bajger, nar. XX. H. XXXX, bytom XXX XX E. XXX, IČO: 53 296 834 (s ukončenou podnikateľskou činnosťou vo všetkých predmetoch podnikania ku dňu 3. decembra 2020), o zaplatenie 893,80 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 6Cn/1/2025, o nesúhlase Okresného súdu Michalovce s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie veci je Mestský súd Košice.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom z 29. januára 2025 (č. l. 83 spisu) postúpil vec podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) Okresnému súdu Michalovce ako súdu príslušnému na jeho prejednanie, nakoľko žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde.

2. Okresný súd Michalovce listom z 5. februára 2025 s postúpením sporu z Okresného súdu Banská Bystrica nesúhlasil a spor predložil podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o kauzálnej príslušnosti. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tým, že predmetom sporu je obchodnoprávny nárok žalobcu voči žalovanému, obidve strany sporu sú podnikateľské subjekty a v spore sa v zmysle § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObchZ“) jedná o relatívny obchod.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Michalovce (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu

Michalovce s postúpením sporu je dôvodný.

4. Z obsahu spisu najvyšší súd zistil, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu, doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica, domáhal v rámci upomínacieho konania zaplatenia žalovanej sumy aj s príslušenstvom z titulu nájmu zariadenia FiskalPRO VX520 a pokuty za nevrátenie označeného zariadenia bez zbytočného odkladu po tom, ako na strane žalovaného došlo k predčasnému zrušeniu registrácie dňa 23. apríla 2024 pred uplynutím dohodnutej doby nájmu zariadenia. Okresný súd Banská Bystrica dňa 30. októbra 2024 vydal platobný rozkaz č. k. 3Up/1040/2024-68, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu istinu 643,80 eura s príslušenstvom, zmluvnú pokutu 250,-- eur, náklady spojené s uplatnením pohľadávky 40,-- eur, alebo aby v tej istej lehote podal odpor. Žalovanému zároveň uložil povinnosť do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 182,93 eura. Nakoľko platobný rozkaz nebolo možné doručiť žalovanému do vlastných rúk, Okresný súd Banská Bystrica výzvou zo 17. januára 2025 (č. l. 78 spisu) vyzval žalobcu, aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy navrhol pokračovanie v konaní proti žalovanému na súde príslušnom na prejednanie veci podľa CSP. Žalobca pokračovanie v konaní na miestne príslušnom súde navrhol písomným podaním na č. l. 81 - 82 spisu.

5. Konanie o peňažnom nároku žalobcu bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínacom konaní spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa CSP, nakoľko platobný rozkaz nebolo možné doručiť žalovanému do vlastných rúk. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v momente začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP).

6. Podľa § 10 ods. 1 zákona o upomínacom konaní, ak platobný rozkaz nebolo možné žalovanému doručiť do vlastných rúk, súd o tom žalobcu upovedomí a vyzve ho, aby v lehote 15 dní navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

7. Podľa § 10 ods. 3 veta prvá zákona o upomínacom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, platobný rozkaz sa zrušuje, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a žalobcu o tom upovedomí.

8. Podľa § 12 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa § 14 CSP, všeobecným súdom fyzickej osoby je súd, v ktorého obvode má fyzická osoba adresu trvalého pobytu.

11. Podľa § 1 ods. 1 ObchZ, tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním (§ 1 ods. 1 ObchZ). Právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona (§ 1 ods. 2 veta prvá ObchZ).

12. Podľa § 261 ods. 1 a 2 ObchZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 261 ods. 8 ObchZ, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

14. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

15. Podľa § 22 CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

16. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

17. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

18. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

19. Pre posúdenie dôvodnosti nesúhlasu Okresného súdu Michalovce s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica bolo primárne potrebné ustáliť, či v danom prípade ide o obchodnoprávny spor, ktorý ako pojem procesného práva ale nie je v predpisoch upravujúcich konanie pred súdmi v súkromnoprávných sporoch a iných súkromnoprávných veciach (CSP) definovaný, a preto je potrebné pre jeho vymedzenie vychádzať z predpisov hmotného práva upravujúcich obchodnoprávne vzťahy a občianskoprávne vzťahy, teda predovšetkým z Obchodného zákonníka ako *lex specialis* a Občianskeho zákonníka ako *lex generalis* (m. m. sp. zn. 5Ndc/13/2024).

20. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Určujúcou normou je v tomto prípade ustanovenie § 261 ObchZ, obsahujúce vymedzenie obchodných záväzkových vzťahov. Na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Z hľadiska obchodného záväzkového vzťahu by muselo ísť na strane podnikateľa o výkon jeho podnikateľskej činnosti. Nemusí však ísť len o záväzkový vzťah, ktorým sa priamo a bezprostredne realizuje predmet podnikania zapísaný v príslušnom (najmä živnostenskom, obchodnom) registri, ale postačuje, aby záväzok súvisel s podnikateľskou činnosťou strán. To, či sú v tom - ktorom jednotlivom prípade splnené zákonné kritériá stanovené v ust. § 261 ods. 1 ObchZ pre obchodné záväzkové vzťahy strán, závisí od posúdenia konkrétnych okolností v danej veci, čo rovnako platí aj pre posúdenie, či daná vec predstavuje obchodnoprávny spor (§ 22, § 34 CSP). Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde.

21. Z doteraz známych skutkových okolností z predloženého súdneho spisu vyplýva, že žalobca si uplatňuje nárok zo záväzkového vzťahu sporových strán; žalobca ako poskytovateľ na základe písomnej dohody so žalovaným zo 17. septembra 2020 prenechal žalovanému ako používateľovi zariadenie FiskalPRO umožňujúce funkciu platobného terminálu a žalovaný sa zaviazal za prenechané zariadenie

platiť riadne a včas nájomné a v prípade ukončenia používania zariadenia, bol žalovaný povinný zariadenie bez zbytočného odkladu vrátiť žalobcovi, v opačnom prípade bol povinný nahradiť žalobcovi celú vzniknutú škodu (Objednávka služieb na č. l. 29 spisu); v tabuľkovej časti „Všeobecných podmienok používania“ (č. l. 28 spisu) je žalovaný ako používateľ predmetného zariadenia označený svojím obchodným menom, miestom podnikania i adresou prevádzky, identifikačným číslom organizácie (ďalej len „IČO“), je v nej uvedené bankové spojenie, aj daňové identifikačné číslo (ďalej len „DIČ“). Údaje o obchodnom mene, mieste podnikania aj IČO, v súlade so zápisom v živnostenskom registri, sú uvedené aj v jednotlivých faktúrach vystavených žalobcom ako poskytovateľom zariadenia, ktorý je právnickou osobou zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Trenčín, podľa § 2 ods. 2 písm. a) ObchZ. Žalovanou stranou v zmysle vyššie uvedeného je osoba, ktorá podniká (podnikala) na základe živnostenského oprávnenia, a teda podnikateľ v zmysle ustanovenia § 2 ods. 2 písm. b) ObchZ, ktorého adresa miesta podnikania znie 072 34 Lúčky 162. Zároveň, z okolností sporu je zrejmé, že sporové strany realizovali záväzkový vzťah medzi sebou v rámci svojej podnikateľskej činnosti, resp. činnosti, ktorá s predmetom ich podnikania súvisí. Na posúdenie žalovaného ako podnikateľa pritom nemá vplyv tá okolnosť, že ku dňu 3. decembra 2020 podnikateľskú činnosť ukončil.

22. Najvyšší súd na základe uvedených údajov v spise zastáva názor, že povaha záväzku sporových strán má obchodnoprávny charakter; napokon aj samotný žalobca v platobnom rozkaze uviedol, že návrhom uplatňuje obchodnoprávny nárok a svoj nárok eviduje v účtovníctve (č. l. 14 spisu).

23. V zmysle prílohy k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 258/1996 Z. z., ktorým sa vydáva Zoznam obcí a vojenských obvodov tvoriacich jednotlivé okresy, v znení neskorších predpisov, obec Lúčky patrí do okresu Michalovce, patriaceho do územného obvodu Okresného súdu Michalovce, ktorého sídlom je mesto Michalovce [§ 2 ods. 17 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.); ďalej tiež „zákon č. 371/2004 Z. z.“].

24. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z., sídlom Krajského súdu v Košiciach je mesto Košice; jeho obvod tvoria obvody a) Mestského súdu Košice, b) Okresného súdu Michalovce, c) Okresného súdu Rožňava, d) Okresného súdu Spišská Nová Ves, e) Okresného súdu Trebišov.

25. Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Michalovce s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný a súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie predmetného obchodnoprávneho sporu podľa Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023, je kauzálné príslušný Mestský súd Košice.

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.